

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventuræ Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiæ, Speculum Disciplinæ, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De remediis iræ. Cap. XXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

alium vel seipsum : ita ut sibi met aliquando manus iniiciat , vel ea quæ parauerat , abiiciat vel destruat . Aliquando non sinit admittere quæ sibi vtilia sunt , ut cibum vel aliud commodum . Et multa huiusmodi ira operatur , & pacem cordis turbat , & rationem obnubilat , & memoriam cõfundit . Et sicut fumus hospitem *Simile.* de domo expellit : ita ira Spiritum sanctum qui super quietum quiescere tantummodo quærit , de cordis habitaculo excludit . Tertia qualitas iræ est , diuturna commotio , quæ aliquando rancorem fouet . Quidam habent de prima qualitate magis , & minus de secunda & tertia , quidam de secunda magis , quidam de tertia : quidam abundant duabus ipsarum : quidam verò omnibus tribus , & hi pessimi sunt . Ira contrariatur virtuti mansuetudinis , patientiæ , & mititatis , & dehonestat disciplinã morum : & facit inconsideratum , quia nec Deum timet nec hominem veretur . Ira etiam non habet misericordiam , nec humilitatem præterdit , & excæcat intellectum : & sicut fumus nocet oculis , sic ira cordi .

De remediis iræ.

CAP. XXXI.

REMEDIA iræ . Primùm prouida præmeditatio illorum quæ possunt occurrere , tam verborum quàm factorum cõtrariorum : ut ante pugnam se homo ad patientiam præparet , & hostem quasi in insidijs paratus expectet : ut eo minus perturbent venientia quæ fuerint antè præuisa . Qui enim debent in bello pugnare , ante pugnam solent artem pugnandi exercitãdo addiscere : ut ictus aduersarij sciãt scuto excipere , ne improvidi vulnerentur & superentur . Nam qui tunc primò vult armari

quando

quando iam hostes irruunt super eum; nec spatium dabitur ei ad muniendum se, nec etiam praestupore consilium inueniet quod euadat. Secundum est, os comprimere tacendo, & accensam flammam irae in corde suffocare: ne si euaporare permittatur, increascit & alios incendat, sicut de igne materiali saepius experimur. Ad hoc enim duo ostia Deus linguae dedit, dentes & labia: ne facile profiliat ad nocendum, maxime cum intus accensa fuerit igne furoris. Facito ostia ori tuo. Et, Pone Domine ori meo custodiam, ut non delinquam, &c. Tertium est conuertere se ad alia negotia quibus cor occupetur, loquendo vel alia tractando, ut sic obliuiscatur commotionis suae: sicut qui vult extinguere ignem, subtrahit stipites ardentis, ut sic diuisus deficiat materia per partes ei subtracta. Cum defecerint ligna, extinguetur ignis. Quartum remedium est, uerecundia, qua homo modestus erubescit disciplinae suae detrimentum incurrere, & alios scandalizare: & vim facit sibi met reprimendo iram vel etiam alios inordinatos motus, ne honestatis suae dispendia patiat. sic etiam timor reprimit iram. Sicut videmus in seruis, qui a dominis suis saepe dure castigantur, nec audet leuiter contra murmurare, ne forte peiora eis inferatur. Si hoc potest timor humanus, quanto magis timor Dei si uere insit menti, & maxime amor ipsius boni. Tam potens est quisque malo resistere, quantum amor boni in cordis eius affectu conualuerit. Quintum est, assuefacere se statim (cum sentitur commotio) admittere consilia prudentiae, perpendendo quam nociua sit iracundia, quae laedit conscientiam, confundit famam, alios scandalizat, cor inquietat, Spiritum sanctum effugit, tormenta meretur: & etiam quod illud pro quo irascimur, iam

Linguae
duo ostia.

Ecclesi. 28,
Psalm. 140, 3

Prou. 26,

Malo resistitur, si
bonum diligitur.

iam ineuitabile est, si factum est: & quòd nihil proficimus irascendo, nisi quòd malum duplicamus. Tanta enim in hoc seculo occurrunt aduersa, quòd si etiam omnem diligentiam apponimus, qualiter ea nobismet mitigemus leuiter patièdo; tamè vix omnia portabimus: quanto magis si voluerimus ea nobis exaggerare per impatientiam, & retinere in corde per rancorem: si ea nolimus expellere, vt euanescent sicut fumus, antè obruemur & suffocabimur quàm possimus omnia resistendo superare: sicut illi qui continuum fluxum reumatismatis non excreant, suffocantur. Ad quid volumus verba contumeliosa contra nos prolata retinere, quæ iam cum aura transierunt? quæ nihil nocuerunt nobis quantum fuit in eis; nec in rebus, nec in corpore; nec gratiam Dei à nobis auferunt, nec honores apud homines, si nos per impatientiam non offendimus nosmetipsos. Imò magis grati sumus Deo & hominibus, si contumelias patimur, quàm si nihil pateremur aduersi. Sic æstimemus verba maledicorum & detractorum, sicut latratus canum vel clamores anserum, quos contra nos audimus & non curamus. Qui alterum contumeliosè vituperat, seipsum magis quàm illum dehonestat. Ecce aliquando in itinere intemperies aëris affligit nos; & cum euaserimus lætamur, & tristitiæ prioris obliuiscimur, nec adiicimus vt iteratò cōtristemus nos de priori incommodo, quod præterijt: sic etiã debemus præteritarum obliuisci iniuriarum ac si non fuerint, & gaudere quòd sustinuimus. quia cum tribulatio pertransierit, meritum eius adhuc manet. Cogitare etiam debemus, quòd nemo in hac vita sine aduersitate uiuit: & qui seculo seruiunt, sæpius grauiora tolerant. Item quanta sancti sustinuerunt, & martyres, maxi-

Verba maledicorum
latratus
canum.

N

mè

194 S. BONAVENTURAE
me & super omnes ipse Dominus noster Iesus
Christus. Et si ipse tanta passus est pro nobis,
non est indignum si nos aliqua toleramus pro
ipso, & pro magna gloria nostra, & pro merito
peccatorum nostrorum, pro quibus vtilius hic
modica pati debemus, quam in futuro pluri-
ma & acerbiora. Hæc & his similia prudenter
& sæpe cogitando, impetum iracundiæ & im-
patientiæ facilius superamus.

De acedia.

CAP. XXXII.

ACEDIAE vitium tres habet species.
Prima est quædam amaritudo mentis,
qua nihil lætum vel salubre libet, tædio pasci-
tur, fastidit hominum consortium. Hæc est
quam Apostolus seculi tristitiam appellat, quæ
mortem operatur, prociuis in desperationem
& diffidentiam, proua ad suspiciones: quæ pa-
tientem aliquando instigat ad necem sui ipsius,
luctu irrationabili oppressa. Hæc aliquando
nascitur ex præcedenti impatientia, aliquan-
do ex retardato & impedito desiderio cupitæ
rei, aliquando ex prædominâtibz melanco-
licis humoribus: & tunc medicorum est adhi-
bere remedium potius quam religiosorum vel
Theologorum. Secunda est tepor quidam pi-
gredinis qui somnum amat, & omnia com-
moda corporis: horret labores, fugit aspera
quæque, vitat operationem, otio delectatur.
Hæc est propriè pigrizia. Tertia est quæ solum
fastidit ea quæ Dei sunt: & ad omnia alia agi-
lis est & alacris. Oratio est ei insipida & à lau-
dibus Dei se absentat, vbi cautè potest & au-
det, festinat implere velociter orationes debi-
tas: & ne nimis afficiatur tædio earum, assumit
interim alias cogitationes vel occupationes
quæ

2. Cor. 7, 10

Petrus